

Den Haag, 3 september 2022.

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties,

Meer dan eens heb ik mij verwonderd (en mij daarover ook kritisch uitgelaten) dat op verschillende gebieden het verschil tussen de Caribische Nederlander en de Europese Nederlander zo "vanzelfsprekend" blijft voortbestaan. Om die reden ben ik ontzettend blij dat GroenLinks nu haar vraagtekens heeft gezet bij de "enorme sociale ongelijkheid". De voort etterende discussie over het *fictieve* ijkpunt voor een sociaal minimum leidt al twaalf jaar tot helemaal niets en nog steeds wordt er ver in de toekomst wellicht iets van verwacht. Het is allemaal gebakken lucht en het gaat helemaal nergens over. In de basis is het natuurlijk zo dat de Caribische Nederlanders gewoon "Nederlanders" zijn waarvoor een sociaal minimum is vastgesteld en waar vervolgens allerlei uitkeringen aan zijn gekoppeld. Zo doen we dat in Nederland, en in Caribisch Nederland niet anders dan in Europees Nederland. Zodra daarvan wordt afgeweken bevinden we op een hellend vlak waar het op een gegeven moment gewoon "discriminatie" heet.

Recent las ik in de Volkskrant dat het aantal Nederlanders met een bijstandsuitkering in negen jaar tijd niet zo laag geweest: eind juni zaten 401 duizend mensen in de bijstand, ruim 22 duizend minder dan een jaar eerder. Laat deze constatering eens op u inwerken: in één jaar tijd 22 duizend mensen minder in de bijstand dan het jaar ervoor! Tweeëntwintig duizend mensen: dat is bijna het totaal aantal mensen in Caribisch Nederland. Dus in de Nederlandse statistiek is deze "vermindering van ongeveer vijf procent minder bijstandtrekkers" een 'rimpel' in de statistiek. Terwijl diezelfde rimpel de omvang heeft van bijna alle inwoners in Caribisch Nederland. Anders gezegd: het geld is het probleem niet wanneer je zou willen om de sociale infrastructuur gelijk te maken in het Nederland aan beide zijden van de Atlantische Oceaan. Die hele discussie over het fictieve ijkpunt van het sociaal minimum in Caribisch Nederland is een grote flauwekuldiscussie die onwil van het kabinet maskeert om Caribische Nederlanders tot volwaardige Nederlanders te brengen. Ik hoop dat mede door de door GroenLinks ingediende vragen het nieuwe standpunt spoedig zal zijn dat in menig opzicht, maar dus ook in sociaal opzicht, we voortaan nog maar over één niveau van Nederlanders zullen spreken.

Vooralsnog wil het ook nog niet erg vlotten met het BSN: de Nationale Ombudsman heeft hier, met het oog op het nieuwe studiejaar, ook al een punt van gemaakt. In zijn kritiek noemt hij ook de voor studenten geldende zorgverzekering. Ik heb hierover al eens eerder argumenten aangedragen: de veruit eenvoudigste oplossing is om hiervoor gewoon aansluiting te zoeken bij wat er al is. De Caribisch Nederlandse student kan zich het best bedienen van een Europees Nederlandse zorgverzekering die in combinatie met de zorgtoeslag voor een uitstekende dekking zorgt zonder veel kosten. Al die organisatorische overhead om een en ander te regelen vanuit de Rijksdienst Caribisch Nederland leidt alleen maar tot niets (en, zoals in het verleden al is gebleken: zelfs tot ongemak voor de Caribisch Nederlandse student).

Denkend aan studenten vanuit Caribisch Nederland die in Europees Nederland hun studie willen voortzetten heb ik al eens eerder opgemerkt dat het diplomaregister dat al verscheidene jaren bestaat in Europees Nederland, voor Caribisch Nederlandse studenten een vooralsnog leuke voorziening betreft voor uitsluitend Europese Nederlanders. Vooralsnog wel mooie woorden en voornemens maar geen feitelijke initiatieven om ook hier de ongelijkheid tussen Caribische en Europese Nederlanders weg te nemen.

Ten slotte, om even in dit domein te blijven, neem ik kennis van het voornemen van DUO om de levering of verlenging van het paspoort te verhinderen in het geval de student onwillig is om zijn of haar studieschuld af te betalen en bovendien onvindbaar blijkt. Ik heb dit bericht vooral gelezen in samenhang met studenten afkomstig van het Caribisch deel van het Koninkrijk. Hoewel ik begrip heb voor de onmacht van DUO (en haar wens tot terugbetaling van geleend geld), lijkt me deze maatregel alleen maar door de beugel te kunnen wanneer zij van toepassing is op alle studenten en niet slechts op hen die afkomstig zijn uit het Caribisch deel van het Koninkrijk.

Om niet telkens weer met een hele opsomming van punten te komen, hou ik het hier vooralsnog even bij. Ik zie uit naar een positieve reactie op de vragen van GroenLinks, zodat weer een stap kan worden gemaakt in de gelijke behandeling van Caribische en Europese Nederlanders.

Nawoord: Vaak "proef" ik een weerzin (aan kabinetszijde) om tot gelijktrekking van beide Nederlandse domeinen over te gaan. Drie argumenten die ik daarbij vermoed (want nooit genoemd en al helemaal niet onderbouwd met een berekening of anderszins) zijn als volgt:

- *Het kost te veel*. Een kulargument; het kan immers niet zo zijn dat een fiks dorp van ca. 25.000 inwoners zomaar een wissel trekt op de Nederlandse begroting (die bijna 700 maal zoveel inwoners regardeert).
- *Het kan niet zonder additionele of corrigerende wetgeving*. Dit argument wordt weliswaar niet zo vaak gehoord maar het kan natuurlijk best waar zijn. Een gemeente is nu eenmaal niet gelijk aan een openbaar lichaam (zelfs niet een 'bijzondere Nederlandse gemeente'). Daar staat tegenover dat met een juiste 'mindset' hier vaak wel een mouw aan te passen is. Of door speciale clausules op te nemen in bestaande wetgeving of juist bestaande (BES-gerelateerde) wetgeving te elimineren en het Europees Nederlandse equivalent daarvoor in de plaats te laten treden. Een verdragend onderzoek met vragen naar de bekende weg, of een bezoek aan één of meer van de eilanden, is dan ook veelal niet nodig. Neem nu bijvoorbeeld het in april 2019 opgeleverde rapport *Het Koninkrijk tegen het licht*¹. Een mooi rapport met vergelijkingen tussen het Koninkrijk der Nederlanden, Frankrijk, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk, maar ik heb het idee dat dit rapport is toegevoegd aan de spreekwoordelijke onderste lade van het bureau.
- *Een aanzuigende werking zou het gevolg kunnen zijn van betere (sociale) voorzieningen ten opzichte van de omgeving*. Hoewel ik me iets kan voorstellen bij dit argument gelden er daarbij twee noties mijnerzijds. Ten eerste betreft dat vaak een aspect dat separaat kan worden opgelost (bijvoorbeeld door de bewaking aan de grens, in de haven of op het vliegveld daartoe specifiek in te richten). Ten tweede geldt die aanzuigende werking twee kanten op: enerzijds is er de Caribische inwoner van een eiland elders in de regio die zich (om die reden) aangetrokken voelt tot een van de BES-eilanden, anderzijds is er de Bonairiaan, Statiaan of Sabaan die zich (om deze zelfde reden) 'aangezogen' weet tot Europees Nederland!

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,

A Cornelis Houtmanstraat 9-b,
2593 RD Den Haag.

E jhtm.nl@gmail.com

W <http://statia.nu> of <http://statia.nu/nl>

cc: *Nationale Ombudsman, Vz en leden van de Commissie KOREL van de Eerste Kamer*

¹ https://www.jhtm.nl/statianews/bibliotheek/rapport_het_koninkrijk_tegen_het_licht.pdf